

(Ἀδριανούπ. Αἰν.) Κεφαλλ. Μακεδ. (Καταφύγ. Σισάν.) Πελοπν. (Αἰγ. Βούρβουρ. Καλάμ.) Πόντ. (Κερασ.) Ρόδ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀράχ.) Χίος κ.ά. — Λεξ. Βυζ. Πρω. Ἐλευθερουδ.: Βαρυκέφαλος ἄνθρωπος, οὔτε νοιώθει οὔτε ἀκούει νὰ τὸν ὀρμηγένης Αἰγ. Τὰ βαρυκέφαλα πιδῖα δὲν παίρν'νι τὰ γράμματα Αἰτωλ. Συνών. ἀργονόητος, βαρύγνωμος 2, βαρυλάτης 3, βαρυνούσης, κακοκέφαλος, ξεροκέφαλος, χοντροκέφαλος. 2) Ἰσχυρογνώμων, πείσμων Ἡπ. Πελοπν. (Αἰγ. Βούρβουρ.) Σκιάθ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀράχ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαρύγνωμος 1. Γ) Οὐδ. οὐσ. 1) Τὸ ὑδρόβιον ἔντομον πτηνίον ἢ ὑπερον τῆς τάξεως τῶν γεωμετρίδων (geometridae) μετὴν κεφαλὴν ὀγκώδη (ἰδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Λαογραφ. 10 (1929) 207) Πόντ. 2) Ὁ γυρίνος, ἡ ὁμοία πρὸς ὑπερον πρώτη μορφή τοῦ βατράχου (ἰδ. ΜΣτεφανίδ. Ὁρολογ. Δημῶδ. 16) Πόντ. Συνών. κοπανέλλι, κοπανίδα, κοπανιδέλλι.

βαρυκίνητος ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ. βαροκίνητος Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ἐπιθ. κίνητος.

1) Ὁ δυσκόλως κινούμενος, βραδυκίνητος: Βαρυκίνητος ἄνθρωπος. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀναργος καὶ ἀργοκίνητος, ἔτι δὲ συνών. βαρύκολος 1, βαρυλάτης 1, βαρύς Α 2. 2) Ὁ δυσκόλως μετατοπιζόμενος: Βαρυκίνητη πέτρα.

βαρυκιντυνέω Ἀθῆν. βαρυκιντυνέω Κάσ. βαροκινδυνεύω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ρ. κιντυνέω.

Κινδυνεύω σοβαρῶς, διατρέχω βαρὺν κίνδυνον ἐνθ' ἄν.: Βαρυκιντύνει ἀπὸ τῆ φωτιά γιὰ νὰ σώσῃ τὸ ἔχει τοῦ Ἀθῆν. Ἐβαροκινδύνει ἡ δεῖνα κ' ἔχω τὴν πῶς δὲ ξανασηκώνεται Ἀπύρανθ. || Ἀσμ.

Κάλλιμα ἔχω νὰ ἔμουν ἄρρωστη βαροκινδυνεμένη
πάρα μετὴν ἀγάπη μου νὰ μαι περιπλεμένη
αὐτόθ.

βαρυκόκκαλος ἐπίθ. Ἡπ. βαροκόκκαλος Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρύς καὶ τοῦ οὐσ. κόκκαλος.

Ὁ λιπόσαρκος μέν, ἀλλὰ βαρύς. Συνών. χοντροκόκκαλος.

βαρυκόλημαν τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. βαρυκολῶ.

1) Τὸ νὰ βαρύνεται κἀνείς, νωθρότης, ὀκνηρία. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαρειοσύνη. 2) Δισταγμός, ὄκνος.

βαρυκολία ἡ, Πόντ. (Κερασ.) βαρυκολίγμ Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρύκολος.

Νωθρότης. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαρειοσύνη.

βαρύκολος ἐπίθ. Κεφαλλ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Χαλδ.) βαρειόκολος Πελοπν. (Ἀρκαδ.) βαρόκολος Βιθυν. Μεγίστ.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. βαρύκολος. Πβ. Πουλλολ. στ. 581 (ἐκδ. G Wagner σ. 196).

1) Δυσκίνητος, βραδυκίνητος Βιθυν. Κεφαλλ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Χαλδ.): Βαρύκολον καράβιν Κερασ. || Αἰνιγμ.

Ὁ πάππο μ' ὁ βαρύκολον | ποῦ λέγει τὴν ἀλήθειαν
(ὁ στατήρ) αὐτόθ. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. βαρυκίνητος 1. 2) Νωθρός, ὀκνηρός Μεγίστ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Χαλδ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. *βαρειεμής.

βαρυκολῶ Κύπρ. βαρυκολῶ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρύκολος.

1) Βαρύνομαι, ὀκνῶ: Θέλω νὰ πάω 'ς τὸ παναῦρον, ἄμ-μα βαρυκολῶ. Ἐβαρυκόλιαν νὰ ἔρῃ μαζίν μου. 2) Διστάζω: Βαρυκολῶ νὰ πάω 'ς τὴν δουλ-λειάν, γιατί θωρῶ τὸν τῶιρον γεμῆτον τῶαί φροῦμαι πῶς 'εν-νὰ κάμη νερά. Συνών. βαρυκαρδίξω 3.

βαρυκόπος ὁ, Κύπρ. βαροκόπος Ἀθῆν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρύς καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -κόπος, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνῶ 22 (1910) 245.

1) Ὁ κτυπῶν μετὴν βαρεῖαν σφύραν πρὸς σφυρηλάτησιν τοῦ σιδήρου Κύπρ. 2) Λατόμος ἔχων ἔργον νὰ σχίξῃ τοὺς μεγάλους λίθους καὶ νὰ τοὺς κάμη μικρότερα τεμάχια.

βαρυκοπῶ Ἡπ. Κύθηρ. Κύπρ. Ρόδ. κ.ά. βαροκοπῶ Ἡπ. Ἰων. (Κρήν.) Κύπρ. Μήλ. Σίφν. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βαρυκόπος.

1) Κτυπῶ μετὴν βαρεῖαν σφύραν ἐπὶ τοῦ ἄκμονος πρὸς σφυρηλάτησιν τοῦ σιδήρου Ἡπ. Ἰων. (Κρήν.) Κύπρ. Ρόδ. κ.ά.: Αἰνιγμ.

Πέντε δέκα κουβαλᾶν, | δώδεκα βαροκοπᾶν,
ἢ μαργιόλω τὰ φορτώθ', | κὲ ὁ παπποῦς τὰ ξεφορτώθ'
(τὰ δάκτυλα, τὰ δόντια, ἢ γλῶσσα καὶ ὁ στόμαχος) Ἡπ.

2) Κόπτω ἢ ἀποσπῶ λίθους διὰ τῆς βαρεῖας σφύρας Κύθηρ. Κύπρ. Σίφν. κ.ά. 3) Ἀπροσ. μετὴν βαροκοπᾶ, ἐπὶ πληγῆς εἰς τὴν ὁποίαν συνεσωρεύθη πῦον καὶ ὅπου αἰσθάνεται κανεὶς τοὺς κτύπους τῆς κυκλοφορίας Μήλ. Συνών. στοιβάζει.

βαρυκούδουνος ἐπίθ. ΧΧρηστοβασ. Διαγων. 69.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρύς καὶ τοῦ οὐσ. κουδούνη.

Ὁ φέρων βαρὺν κώδωνα, ἐπὶ ζώων.

βαρύκουφος ἐπίθ. ἀμάρτ. βαρύκωφος Πόντ. (Κοτύωρ.) βαρόκουφος Σύμ.

Ἐκ τῶν ἐπιθ. βαρύς καὶ κουφός.

Ὁ μὴ ἀκούων καλῶς. Συνών. βαρεῖακονος, βαρήκοος 1.

βαρυκουφῶ θήρ. Κύπρ. κ.ά. βαρυκωφίζω Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ.) βαρυκουφίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) βαροκουφίζω Θράκ. (Σαρεκκλ.) βαροκουφίζω Σύμ. βαρονκ'φίζον Σάμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρύκουφος.

Δὲν ἀκούω καλά, εἶμαι βαρήκοος. Συνών. βαρεακούω.

βαρυλάτης ἐπίθ. Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρύς καὶ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἐλάτης.

1) Ὁ δυσκόλως καὶ βραδέως κινούμενος. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαρυκίνητος 1. 2) Ὁκληρός, φορτικός. 3) Ὁ νωθρὸς τὴν διάνοιαν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἀντιληφθῇ εὐκόλως. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαρυκέφαλος Β 1.

βαρύλογος ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. βαρύλογος.

Ὁ μὴ ὦν φλύαρος. Συνών. λιγόλογος, λιγομίλητος.

βαρύλυπος ἐπίθ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. βαρύλυπος.

Ὁ βαθέως λυπούμενος, περίλυπος. Συνών. βαρύθυμος 1, βαρύκαρδος.

βάρυμα τό, Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ ρ. βαρένω.

Συνήθως κατὰ πληθ. βαρύματα, αἱ κατωφερεῖς θέσεις τῶν ἀγρῶν ὅπου λιμνάζουν τὰ ὕδατα.

βαρυμαχῶ ΜΜαλακάς. Ἀσφόδ. 132.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *βαρυμάχος ἢ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -μαχῶ.

Ἀγωνιῶ.

βαρυμπαίν-νω Κύπρ. βαρομπαίν-νω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ρ. μπαίνω.

Ὑφίσταμαι ζύμωσιν ὑπὲρ τὸ δέον, ἐπὶ ζύμης: Ἐβαρυνπῆκεν τὸ ζυμάρι.

βαρυνίσκω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐβάρυνα ἀορ. τοῦ ρ. βαρένω καὶ τῆς καταλ. -ίσκω. Ἡ λ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1,72 καὶ 334 (ἐκδ. R Dawkins).

Γίνομαι βαρὺς, παχύς: Ὅσο πάει βαρυνίσκει. Συνών. χοντρεύω.

βαρυνούσα ἐπίθ. θηλ. ἀμάρτ. βαρονούσα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρύς, τοῦ οὐς. νοῦς καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούσα.

Ἡ ἀμβλεῖα τὸν νοῦν.

βαρυνούσης ἐπίθ. Κρήτ. Κύθηρ. βαρονούσης Ζάκ.

βαρονούσης Ζάκ. Θήρ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ θηλ. ἐπιθ. βαρυνούσα. Περί τοῦ σχηματισμοῦ ἰδ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνᾶ 37 (1925) 197.

1) Ὁ ἔχων ἀμβλύν τὸν νοῦν, ὁ δυσκόλως ἀντιλαμβανόμενος ἐνθ' ἄν.: Βαρονούσης εἶναι καὶ πρέπει νὰ τοῦ τὸ πῆς πολλὰς φορὲς γὰ νὰ τὸ μάθῃ Κρήτ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βαρυκέφαλος Β1. 2) Ὁ κνηρός, ῥάθυμος Ζάκ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *βαρειεμῆς, ἔτι δὲ βαρύκολος 2.

βαρυξαγιάζω Πελοπν. (Βούρβουρ.) βαρυξαγιάζω Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βαρύς καὶ τοῦ οὐς. ξάγι.

Ἀπὸ τὸ ἀλεθόμενον γέννημα λαμβάνω δικαίωμα μύλου περισσότερον ἅπ' ὅ,τι πρέπει.

βαρυξενεμένος ἐπίθ. Κύπρ.

Μετοχ. τοῦ ἀμάρτ. ρ. βαρυξενεύω.

Ὁ συχνὰ ξενιτευόμενος: Ἄσμ.

Τῶαί ποῖός σ' ἔφερεν, κόρη μου, τῶ εἶσαι ἢ Ἀρετὴ μου; — Ἀρφός μου ὁ Κωστάντινος ὁ βαρυξενεμένος ἀπὸν βαρεῖ ἔς τες ξενιδκειές ἐννεὰ φορὲς τὸν χρόνον.

βαρυξετάζω Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Θράκ. βαρυξετάζου Μακεδ. βαροξετάζω Θράκ. βαροξετάζου Θεσσ. βαροξετάζον Μακεδ. (Βέρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ρ. ξετάζω.

Ἐξετάζω μετ' ἐνδιαφέροντος σοβαροῦ ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ὅλο τὸ σαραντήμερο κόρη δαχτάνι πλέκει καὶ ὁ ἄντρας τῆς τὴν ἐρωτᾷ καὶ τὴ βαρυξετάζει

Σωζόπ.

Κὶ τοὺν βαρυξετάζαν καὶ τοὺν βαρυξετάζον, πέες μας 'πουποῦ εἶν' ἢ μάννα σου, 'πουποῦ εἶν' οὐ μπαμπᾶς σου; Μακεδ.

βαρυξομπλιάζω Ἡπ. Μετοχ. βαρυξομπλιασμένος πολλαχ. βαρυξομπλιασμένους Μακεδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. βαροξομπλιασμένους Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ρ. ξομπλιάζω.

Κοσμῶ μὲ πολὺτιμον κέντημα ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Δὲν κλαί' ὁ μαῦρος τὰ φλουριά, δὲν κλαίω καὶ τὸ μόσκο, μόν' κλαίω τὸ μαντήλι μου τὸ βαρυξομπλιασμένο, ὅπου τὸ βαρυξομπλιάζαν τρεῖ ἀπάρθενά κοράσια,

τό 'να κεντάει τὸν ἀγιο καὶ τ' ἄλλο τὸν πετρίτη, τὸ τρίτο τὸ καλύτερο γράφει μου τ' ὄνομά μου

Ἡπ.

βαρυπαίρνω Πελοπν. (Γορτυν. Λάστ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ρ. παίρνω.

Ζυγίζων τι δολίως ὥστε νὰ φανῇ βαρύτερον ἀπὸ ὅ,τι εἶναι λαμβάνω παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ περισσότερα τοῦ πρέποντος ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Κεφάλι, τί κακό 'καμες ποῦ σὲ τραυᾶν τὰ ὄντα;

νὰ μὴν ἐβαρυζύγιασες, νὰ μὴν ἐβαρυπῆρες;

βαρυπάτημα τό, ἀμάρτ. βαροπάτημα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βαρυπατῶ.

Πάτημα βαρύ.

***βαρυπάτητος** ἐπίθ. βαρυπάτειος Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βαρυπατῶ.

Ὁ καλῶς πατημένος, πεπιεσμένος.

βαρυπατῶ Θράκ. Πελοπν. (Αἰγ. Μάν.) κ.ά. — ΚΠα-σαγιάνν. Μοσκ. 30 βαροπατῶ Νάξ. (Ἀπύρανθ.) βαροπατῶ Μακεδ. βαροπατῶ Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Κρήτ. Κῶς Μεγίστ. Στερελλ. (Ἀργίν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ρ. πατῶ.

1) Πατῶ βαρέως, ἔχω βαρὺ βῆμα ἐνθ' ἄν.: Βαροπατεῖ καὶ γι' αὐτὸ στραβώνει τὸ δακκούνι του Ἀπύρανθ. Τὰ βόιδα ἀνταρᾶν καὶ παρατρέχουν καὶ βαρυπατοῦν ΚΠα-σαγιάνν. ἐνθ' ἄν. Βαροπατῶ τὰ πόδια μου Μεγίστ. Βαροπατῶ τὴ γῆ Κρήτ. 2) Μέσ. συμπίεζομαι Στερελλ. (Ἀργίν.): Βαροπατεῖται ὁ καπνός (ὅταν ἔνεκα τῆς πολλῆς ὑγρασίας συμπίεζονται καὶ συγκολλῶνται τὰ φύλλα τοῦ καπνοῦ).

βαρυπιάνω Κέως Νάξ. (Ἀπύρανθ.) βαροπιάνω Θήρ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ οὐς. πιάνω.

Φέρω τι βαρέως, μοῦ κακοφαίνεται ἐνθ' ἄν.: Μὴ δὲ βαρυπιάνης Κέως.

βαρυπικραίνω Λεξ. Δημητρ. Μετοχ. βαροπικραμμένος Θήρ. Κέρκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ρ. πικραίνω.

Προξενῶ εἰς τινα βαρεῖαν λύπην Λεξ. Δημητρ.: Τὸν βαρυπικράνε ὁ χαμὸς τοῦ γιοῦ του. Βαρυπικράθηκε ἀπὸ τὴν ἀποτυχία του. Μετοχ. = περιαλγής, περίλυπος ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Γὰ ἰδὲς τὰ βαρειορρίζικα, τὰ βαροπικραμένα,

ὅπως φιλειῶνταν ζωντανά, φιλειῶντ' ἀποθαμένα

Κέρκ.

βαρυπλακώνω Ἀνδρ. Κύθν.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ ρ. πλακώνω.

1) Ἐπιβαρύνω τινὰ μὲ πρόσθετον δαπάνην Ἀνδρ.: Δὲν τὰ βαρυπλακώνω γὼ τὰ παιδιὰ μου. 2) Γίνομαι ὁ-χληρὸς Κύθν.

βαρυπλερωμένος ἐπίθ. ΣΖαμπελ. Ἄσμ. δημοτ. 734 βαροπλερωμένος Ἡπ. Κέρκ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. βαρυ- καὶ τοῦ πλερωμένος μετοχ. τοῦ ρ. πλερώνω.

Ὁ πληρωνόμενος ἀκριβὰ, ὁ ἀντὶ μεγάλου τιμήματος ἀγοραζόμενος ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Γιατί διαβαίνεις πάρωρα καὶ τραγουδεῖς πανώρεια,

πῶχω τὸν ὕπν' ἀγοραστὸ καὶ βαρυπλερωμένο;

ΣΖαμπελ. ἐνθ' ἄν.

